

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

105. Conuers. insign. vir.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

105.
Conuict. in-
fig. vir.

fenti, & inopina manu restituit. Sed Pechino Cantonem (duo regni
extrema) occurrunt Nanchini, & Nanciani nostrorum stationes, qui-
bus in singulis, singulas, tantum & illustres conuersiones Ethnecorum
ubi retulero; incœptum peragam. In primis Nanchini repetendus est
memoria Chiutaisus ille seu Chiustiancon, cui sane adhuc idolotum
feruo nostrorum apud Mandarinos debetur auctoritas, & fundatio do-
mus Nanchinensis, & secunda Ricciij Pechinum faustaque profectio,
& in fidei Christianæ felicem progressum tam multa, tam prono sin-
ceroque animo præstita, vt non potuerit maiora si forte Christianæ
quod esse quidem magnoperè optasset, nisi sterilitas vxoris e regio
languine, irretisset illum multis vxoribus dum prolem susciperet, hæc
qua Sinenses se miseros putant; sed prole gemina suscepta nihil tunc
ad fidem paratior, probro sibi maximo futurum ratus vxoris repudi-
dium, quæ se patrem fecisset. Postremo Sæechiæ Sinarum idolo Prin-
cipi, sic erat à teneris addictus vt rediret identidem animo; eius amor,
licet Christianis rationibus non semel deuictus. Sed obstabat hæc im-
pietate violentior gloria, & ingenij ambitus quod cum fecerat toto
regno nominatissimum, edendis de suo sæechia libris frequentibus,
elegantium, & mirabilium nugarum; cum religionem Christianam,
ore interim libero solam esse veram prædicaret, & necessariam ad sa-
lutem. Dolebant Patres vehementer, hominem de Christiana re tam
benè meritum, apertis oculis in exitium ruere; multisque illum à Deo
precibus, & lachrimis poscebant, cuius obtinendi primum exitus pro-
gnus, quod improuisus Nanchinum cum venisset, Roccam adit qui
nostris præerat, natu maiorem filium illi tradit annorum quatuordecim
puerum Christiana doctrina imbuendum, testatus paterni amoris
officio se fungi quo erga filij animam tenebatur, qui nec Veri lux, nec
salutis spes vlla extra legem Christi posset obtingere: de se nequitia
quam promitteret obstabat fax gemina; insanæ gloriolæ, quam laudan-
dis stylo suo idolis cupidissime venerabatur; & concubinæ quam sub-
stituerat defunctæ vxori. Domi nostræ diuinis aliquandiu excultus be-
lius, lustratus est sacro baptisinate, ex quo nominatus est Marthianus
breni exinde Sciao eo Nanchinum negotiorum causa superuenit Franc.
Franc. Martinez, Chiutaiso in paucis, & pridem carissimus, qui pro-
mas inter lætæque salutationes, diuino instinctus impetu, acris homo-
nem obstinatum increpatione obiurgauit; quod agnitam proderet ver-
tatem, acceptoque ad defensionem diuinitatis veræ ingenio abuteretur
ad eam impugnandam, captandamque ex suis simulachris stultam fi-
mam, quasi millies plura, & excelsiora Christiana religio non haberet
quorum seripcione nomen gloriosius faceret, quam scribendis iis quo-
bus vltro & peribat ipse, & alios perdebat. Cæterum ne sibi blandi-
retur quod Christi legem haberet in ore, dum stylum interea pro ido-
lis in eam exerceret; hinc pernitiam inferri vniuersis, illinc aliquos
boni paucis; prodi suapte lingua mendacem, si falso Christi fidei
laudaret

laudaret; vel impiam si eam respueret, quam vnam pro vera & optima ducebat; fuit prorsus ostento simile, hanc simplicissimi iuuenis reprehensionem, virum tantum auidè bibisse; deserat iuuenis carere; desit Chiutaisi idololatra esse; negavit se mentis cæcitate à recto aberrasse; factus est stolidus ingenij sui iactantia perditum, tamdudum in cæno hæsit; fidem dedit, sanctèque præstitit, ducturum se vxorem Amasiam, perducturumque illam ad baptismum cum domus suæ familiaribus; Catechismo quem postulauerat contentus; ad prolixioris eius intelligentiam sibi ipse Magister extitit. Regressus in patriam sua omnia simulachra & fingendis de suo inuento secretioribus aliis Archetypis ad Patres misit; paulo post omnes sectæ suæ libros, iumentorum quatuor iustum onus, incertum maiori labore an pretio collectos, atque ut fidem sibi malè partam apud conscios abrogaret, palmodiam cepit profiteri, & quæ falso fraudulentèque docuerat, claris certisque responsionibus vbicumque se daret occasio refutare: sic probè ac solide meditato sacrum fontem iniuit die verbi concepti, Deiparæ sacro qui anno huius æui quinto in sextam feriam, & Euangelium Lazari incidit. F. Martinez Sinensis ex edito, tria illa complexus de verbi corporatione, de cruce, & reuocato ex mortuis Lazaro verba fecit ad Christianitatem Nanchinensem quæ tota conuenerat; sed valdè appositè ad conuersionem Chiutaisi; qui perorantem excipiens, elegantè sermone conuersionem animæ suæ cum suscitatione Lazari comparauit: inde coram altari prouolutus, humumque fronte sapius feriens, qui est infimus supplicum habitus, professionem fidei ex scripto recitauit, quod in Patris manus deposuit à quo sacro fonte initiatus est, appellatusque Ignatius annos natus septem & quinquaginta; peruadens totum regnum nomen, conuersi ad Christum Chiutaisi, idololatriæ antea patroni, censura fuit apud omnes qua luculentissima damnabat quicquid olim de Scechia, cæterisque idolis tot libris somniarat. Gradus alterius fuere quibus labor nostrorum Nanciani Christi gregem auxit; Regi nempe cognati, & qui primi ex domo regia ad Christum accessere: horum vnus, Iosephi nomine, solenni baptismo, aderat frater natu minor, qui attentissima curiositate spectandis ceremoniis affixus, ea interius afficiebatur voluptate, ut nihil minus aduertens, absolutis iis captum se senserit, nec vltra biduum, concepram Christianismi flammam tenuerit; doceri à patre de mysterijs fidei voluit, & discipulorum reuerentia in illum uti, quam ut innuimus, Patres conuenerant à nostris admitti non debere; ne plenos sui Mandarinos puderet externis ad pedes sedere: id vnum ægerimè ex eo extortum ut loco sederet æquali; sic enim sedilia digerunt Sinenses ut sedendi honore, nemo alium præcedat. Legitima ex cultum Catechesi, differri placuit in Epiphaniam, ut cum Regibus Magis ipse quoque stirpe regia per baptismum adorato se Christo Munus sanctum, gratumque consecraret differendi causam gratissimam habuit; lætusque addidit,

per

106.
Regis aliquot propinquos qui conuertuntur.